

POSTANOWIENIE

Dnia 4 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Krzysztof Pietrzykowski

SSN Karol Weitz

w sprawie z wniosku Z. B.
przy uczestnictwie Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta K. i J. B.
o zasiedzenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 4 października 2019 r.,
zażalenia uczestnika Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta K.
na postanowienie Sądu Okręgowego w K.
z dnia 17 kwietnia 2019 r., sygn. akt II Ca (...), II Cz (...).

odrzuca zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 17 kwietnia 2019 r. Sąd Okręgowy w K. w sprawie z wniosku Z. B. przy uczestnictwie Skarbu Państwa – Prezydenta Miasta K. i J. B. o zasiedzenie, na skutek apelacji wnioskodawcy oraz zażalenia uczestnika Skarbu Państwa – Prezydenta Miasta K., uchylił zaskarżone postanowienie Sądu Rejonowego w K. z dnia 19 czerwca 2018 r. oraz przekazał sprawę Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy uznał, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy, wobec czego zachodzą podstawy do wydania orzeczenia kasatoryjnego i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania (art. 386 § 4 k.p.c.).

Zażalenie na powyższe orzeczenie w imieniu uczestnika postępowania Skarbu Państwa – Prezydenta Miasta K. wniosła radca pr. M. K., powołując się na umocowanie udzielone jej przez *statio fisci* Skarbu Państwa. W zażaleniu podniesiono zarzuty naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisów postępowania, tj. art. 386 § 4, 386 § 6 oraz art. 610 § 1 w zw. z art. 677 § 1 k.p.c. Wytknięto również uchybienia w zakresie zastosowania przepisów prawa materialnego, w tym naruszenie art. 50 § 1 w zw. z art. 296 § 1 dekretu z dnia 11 października 1946 r. – Prawo rzeczowe w zw. z art. XLI § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1946 r. – przepisy wprowadzające Kodeks cywilny oraz art. 339 w zw. z art. 6 k.c. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia Sądu Okręgowego w K. i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (jedn. tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 1265 ze zm. – dalej: „u.p.g.r.p.”), do zadań Prokuraturii Generalnej należy wyłączne zastępstwo Skarbu Państwa przed Sądem Najwyższym. Według natomiast art. 124 tej ustawy – mającym zastosowanie do spraw toczących się przed wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2017 r. wyżej powołanej ustawy – do spraw przekazanych przez Prokuraturę Generalną Skarbu Państwa do prowadzenia właściwym jednostkom organizacyjnym Skarbu Państwa przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe, tj. przepisy ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz.U. z 2016 r., poz. 1313 ze zm. – dalej: „u.p.g.s.p.”). Według art. 4 ust. 1 pkt 1 ostatnio wymienionej ustawy, zastępstwo Prokuraturii Generalnej przed Sądem Najwyższym jest obowiązkowe. Wyjątek od tej zasady wprowadzał art. 8b u.p.g.s.p., który przewidywał możliwość przekazania przez Prokuraturę Generalną sprawy lub grupy spraw, o których mowa w art. 8 ust. 1, do prowadzenia podmiotowi reprezentującemu Skarb Państwa. Dotyczyło to spraw, w których zastępstwo Skarbu Państwa przez Prokuraturę Generalną Skarbu Państwa przed sądami powszechnymi było obowiązkowe (m.in. w sprawach o stwierdzenie zasiedzenia, jeżeli wartość przedmiotu sporu przewyższa kwotę 1 000 000 zł). W przypadku przekazania podmiotowi reprezentującemu Skarb

Państwa do prowadzenia sprawy lub grupy spraw, w których zastępstwo procesowe Skarbu Państwa przez Prokuratorię Generalną jest obowiązkowe – jak stanowił art. 8b ust. 5 tej ustawy - podmiot ten wykonuje zastępstwo procesowe Skarbu również przed Sądem Najwyższym. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że możliwość przekazania przez Prokuratorię Generalną zastępstwa Skarbu Państwa innemu podmiotowi z konsekwencjami określonymi w art. 8b ust. 5 u.p.g.s.p., dotyczy tylko przypadków zastępstwa obowiązkowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 tej ustawy. Nie obejmuje zatem spraw niewymienionych w tym przepisie, w których zastępstwo procesowe Skarbu Państwa przez Prokuratorię Generalną przed sądami powszechnymi, nie jest obligatoryjne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r., V CSK 244/11, OSNC-ZD 2013, nr 3, poz. 60, z dnia 19 września 2013 r., I CZ 77/13, nie publ. oraz z dnia 13 listopada 2014 r., IV CSK 292/14, nie publ.).

Z powołanych przepisów wynika, że pod rządem obowiązywania ustawy o Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa sprawa, w której wniesiono zażalenie do Sądu Najwyższego, z uwagi na niespełnienie przesłanek określonych w art. 8 ust. 1 tej ustawy, nie mogła być przekazana do prowadzenia przez Prokuratorię Generalną podmiotowi reprezentującemu Skarb Państwa ze skutkami określonymi w art. 8b ust. 5 u.p.g.s.p. Z tej przyczyny nie ma do niej zastosowania art. 124 u.p.g.r.p. Zatem w postępowaniu przed Sądem Najwyższym ma zastosowanie art. 4 ust. 1 pkt 1 u.p.g.r.p. przewidujący wyłącznie zastępstwo Skarbu Państwa przed Sądem Najwyższym przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej. Radca prawny, który w imieniu Skarbu Państwa wniósł zażalenie do Sądu Najwyższego, jest pozbawiony zdolności postulacyjnej (art. 87¹ § 3 k.p.c.). Zatem środek zaskarżenia wniesiony do Sądu Najwyższego przez profesjonalnego pełnomocnika umocowanego wprost przez *statio fisci* Skarbu Państwa jest niedopuszczalny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2015 r., III CSK 142/15, nie publ., z dnia 14 stycznia 2014 r., II PK 98/13, OSNP 2015, nr 3, poz. 37, z dnia 30 sierpnia 2006 r., I CSK 192/06, nie publ., z dnia 31 sierpnia 2006 r., I CZ 47/06, OSNC 2007, Nr 5, poz. 75, z dnia 12 grudnia 2006 r., I CSK 415/06, nie publ., z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 32/08, nie publ.).

Zażalenie podlegało więc odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 3 w zw.
z art. 394¹ § 3, 130 § 5 i 13 § 2 k.p.c.

aj